

A 1265

VIII.

1963

FOTO
NR

SZTÁRAI MIHÁLY

HISTORIA AZ SIDO

AHAB KIRALYNAK

BALVANYOZÁSAROL

DEBRECEN, E.N., NY.N. 14 lev.

SzK 1. 335.

Lh.: MTAK - RM 1. 4° 280.

AZ SIDO AHAB KI

RALYNAK BALVANYOZASA.

ról, az Hiuek kergetéséről, Sz. Ilyés Prophétá-
nak rayta tört czelekódetiről; és Ahab király-
nak haláláról: Ez mostani időbeli igaz Kerez-
tiéneknek vigasztalásokra Szent Írásból

énekbe szőzöttet.

3. Reg: 18.

Ezzen notára:

Sokat szoltunk immár néktők S. Írásból, &c. 52283

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Ostan emlekezünk az Kereztienekről,
Es ő törvénybeli sok Hűtetlenekről,
Az Ahab királyról hűtetlen királyról,
Ilyés Prophétáról Isten emberéről.

Igen gonoz vala Sido Ahab király,
Mint az önnön Atiagonoz Ambri király,
Es nem elégedék annij gonozságai,
De meg házasodék egy pogány Afzonyual.
Czak hamar el vevé pogány Király leányát,
Az Iezabel afzont Iezabel leányát,
Es az Bál Istennek adá önnön magát,
Azt imádgya vala es az ő oltárát.

Hogy ezt az S. Ilyés nám nijluán meg halla,
Isten fel indeita hozzá méne szólla,
El az nagy Wt Isten hogy eső nem lészen,
Míg Istenhöz valo téréünk nem lészen.

A Azzon-

335

Azzontúl Szent Ilyés Istentől küldeték,
Az Carith viz mellett szépen helyhez teték,
Es az Hollók által Istentől tártaték,
Vegre az folyó viz ám ki szaraztaték.

Ezzek után Isten szent Ilyésnek monda,
Meny el Sareptába az pogány városba,
Ott meg paranczoltam egy özueg Afzzonnak,
Elélt hogy házánál szörözzön magadnak.

Leg ottan fel kele Sareptába méne,
Városnak kiuőle Afzzont elől lele,
Hogy az kapun kiuól ő fát szedegerne,
Ottan innya néki vizet tölle kere.

Sietuén az Afzzony az vizre fut vala,
Es őtet szent Ilyés esmeg meg szolleita,
Egy falat kenyeret hogy kezébe hozna,
Felele az Afzzony, es néki ezt monda:

Tudgya azt az Isten nincz nekőm kenyerem,
Czak vedrőmben vagyon eg kis marok liztem,
Es korszomban vagyon egy kiczin olayam,
Lásd fát szedegetek hogy én azt meg fűssem.

Az én fiammal hogy azt ott hon meg egyem,
Ehsegnek halálát hogy velle szenuedgyem,
Szent Ilyés biztattia Afzzony halgas engem,
Egy szálát se foly te czák meg hid beszédem.

Rollunk az Wr Isten oly nagy gondot visel,
Sem liztünk, olayunk nekünk hog nem fogy el,
Leszen az korszoual olay, lizt vederuel,
Miglen ő ez földet meg hinti előuel.

Igen

Igen hamar meny el fűs hamuas pogácztát,
Hogy velle taplállyam az én gh-gyomromat,
Az után etellel taplálhad magadat,
Vellem egyetemben az te egy fiadat.

Nagy hamar pogácztát az Afzzony kézzeite,
Enni innya valót eleibe téué,
Mind háza népéuel ő-is cűek benne,
Olay az korszoban, lizt nem fogya vederbe.

Vegre az Afzzonnak fia meg betegűek,
Halálra kórula világbol ki műlek,
Szent Ilyésnek afzzony eleibe esék,
Néki ily beszéddel ott panaszolkodék:

Svgyan azért iöttél te bé én házamba,
Istennek haragia hogy reyám szállana,
Eggyetlen eggyemet meg öllyed házamba,
Mindeneftűl fogua hogy maguam szakadna?

Az fiát szent Ilyés ölében ki viue,
Es önnön ágyára őtt szépen le tēue,
Az nagy Wr Istennek fel szóual könyörge,
En Wram Istenőm áruáknak Istene:

Miért nyomoreitod ez egy özueg afzzont,
Ki éltet engőmet, es szállással tartot,
El véűed ő-tölle az egy kis gyermekét,
Kit szőme világa gyanánt szegény tartot?

Ez beszédék után igen meg kőserge,
Es az gyermek fölöt háromszor fészűle,
Az nagy Wr Istennek ily szóual könyörge,
Térien hátra Wram ez gyermeknek lelke.

A ij Szent

4 Szent Ilyésnek szauát Isten meg halgata,
Es az kis Gyermekeket ottan fel-támaszta,
Szent Ilyés az gyermekeket Afzonnak adá,
Az afzzony ő-néki ottan imezt monda:

Ímár nijluán tudom hog te szent ember vag
Az nagy Wr Istennek nijluán embőre vagy,
Igaz hirdetőye predikátora vagy,
Igaz beszédű es igaz ember vagy.

Sok napok el-múluán harmad eztendőben,
Isten meg szolleita szent Ilyést ez keppen,
Meny el mutasd magad az Ahab királynak,
Hogy már előt adgyak ez széles világnak.

Azért az Szent Ilyés oda megyen vala,
Nagy szertelen éhleg ackoron ott vala,
Király az Abdiasst hozza hja vala,
Eő vduar-biráyát néki mondgya vala:

Meny el minden felé hegyekre völgyekre,
Folyo vizek mellé, az fok kűt feyőkre,
Es visellyünk gondot az mij barmainkra,
Hogy vihesűk őket az fűves helyekre.

Ez Abdias penig Istenfélő vala,
Ki száz Prophétákat barlangban tart vala,
Az Iezabel őket mikor wldőzi vala,
Kenyéruel es vizzel őket tarttia vala.

Ketten az Királlyal két felé válának,
Szent Ilyés eleibe iőue Abdiasnak,
Abdias őtt látuan ottan meg esmere,
Homlok le borúluán nékie ezt monda:

Nemde

Nemde te vagyé Wram Ilyés prophéta?
Szent Ilyés felele, En vagyok azt mondgya,
Meny el az Wradhoz az Ahab királyhoz,
Mond meg hogy itt vagyon az Ilyés prophéta.

Abdias ezt haluan Szent Ilyésnek monda:
De miért kiuanod az én halálomat,
El az nagy Wr Isten hogy ninczen oly ország,
Kiben nem kereset tégőd az királylág.

Minden országokat ő meg hiteltettet,
Hogy tégődet senki szőméuel nem látot,
Meg nem találhatot, es meg nem foghatot,
Néki nem vihetet, kézbe nem adhatot.

Ha azért én mostan hozzáya menendek,
Es néki felőllőd ilyen hirt mondandok,
Adég Isten tégőd más felől fel veszen,
Oztán az én feyőm halál foglya leszen.

Felele szent Ilyés monda Abdiasnak:
El az nagy Wr Isten kit Szentek imádnak,
Kinek szőme előt mostan im hól állok,
Hogy Ahab királlyal én mē szőmben lészek,

Abdias el méne Királynak meg monda,
Király Szent Ilyésnek eleibe iuta,
Táuúl hogy meg láta ottan meg szolleita,
Te vagy az Sidóknak nagy haborgatóya:

Felele Szent Ilyés nem én haborgatom,
De te nemzetsegőd es te haborgatod,
Mert az Wr Istentől tú el szakattatok,
Báluány Istentőktől oltalmat vártatok.

A iij Mostan

Mostan azért küldgy el győicz bé à Sidók
Carmelius hegyre, es te Papiaidat,
Eőtöd fel ízáz hamis Prophetaidat,
Bál Isten papiait Iezabel Grabantit.

Király az Sidókat, Papokat hiuatta
Carmelius hegyre, Ilyés oda iuta,
Az egész kősségnek ottan imezt monda,
De medíg maradtok nagy hamiságtokba?

Ha az Isten Isten őtet imádgjátok,
Ha az Bál az Isten őtet kőuessetek,
Erre szent Ilyésnek semmit felelének,
Hozzáyok fordúluán így szólla nékik:

Im csak magam vagyok Isten Prophetája,
Eőtöd fel ízáz peniglen az Bálnak Papia,
Hozzanak két ókrót hamar áldozatra,
Eggijkét magoknak az sok Pap válassza.

Másikat magamnak én-is el válasszom,
Darabokra vágom Istennek áldozom,
Tűzzel én az áldozatot fel nem gyuitom,
Eghből az Istennek tűzét reyá kérőm.

Papok-es ez képpen mind czelekődgyenek,
Az áldozat alá tüzet ne tegyenek,
Hanem Bál Istentől tüzet rá kérienek,
Az ki tüzet adand azt tartczuk Istennek.

Ezt haluán az népek ottan jóuá hagyák,
Nagy hamar két ókrót elő hozatának,
Monda az szent Ilyés sok hamis Papoknak,
Válasszátok ókrót tünnon magatoknak.

Mert

Mert tú többen vadatok előb áldozatok,
Az áldozat alá tüzet ne rakjátok,
Tú sok Istentőktől tüzet kiúányatok,
Ha Istenek léznek abból meg tudgyátok.

Sőt az eggijk ókrót Papok el válasszták,
Bál Istennek előtt ottan meg áldozák,
Regeltől déliglen azt igen kiálttiák,
Bál Isten meg halgas nékie ezt mondgyák.

De senki ő-nékik nám nem felel vala,
Nagyon oltár környül vgordálnak vala,
Testőket erőssen ők metélik vala,
Nagy veszekődésők haszon nélkül vala.

Lám ő dolgok immár dél felé költ vala,
Szent Ilyés Papokat így czuffollya vala,
Igen kiálczatok, igen ordeiczatok,
Az tú Istentőket azzal fel kölczétek.

Talám mostan az városnak kiúól vagyon,
Auagy az szállásson, auagy vton vagyon,
Auagy ő valahól most részegen vagyon,
Nagy kiáltástokat nem hallya, ninczen hon.

Az dél el múlék csak veszekődnek vala,
Szent Ilyés az népet hozza hja vala,
Es az Wr Istennek oltárt csinál vala,
Az ókrót kontzollya es áldozza vala.

Oltárnak négy szegény árkot áfot vala,
Es az áldozatot őrizteti vala,
Az viz nagy szilippel azzon el foly vala,
Az vtán ez képpen imátkozik vala:

En Wram

2
8 En Wram Istenöm áruáknak Istene,
Mostan meg mutassad hog' csak te vagy Isten,
Isaaknak, Iakobnak te vagy ő Istene,
Hogy te szolgád vagyok iárok te dolgodba.

En Wram Istenöm halgas meg engőmet,
Hogy mind ez egész nép ilmeriën tegődet,
Dicziriék tegődet mint ő Istenőket,
Es te meg tereiczed hűtetlen szűuőket.

Azzonnal tűz esék mind az áldozatra,
Kin az egész kősség almélkodik vala,
Es egyenlő szóual imezt mondgyák vala,
Az Wr Isten Isten azt kiálttiák vala.

Monda az Szent Ilyés az egész kősségnek,
No neki immáran sok hamis papoknak,
Meg fogata őket s mind le vagatának,
Az Cizon viz mellet mind meg öletének.

Az vtán Szent Ilyés monda az Királynak,
Meny el egyél igyál mert nagy eső támad,
Az Király el méne, Szent Ilyés fel méne
Az Carmelus hegyre homlok esék földre.

Monda szolgayának meny az hegy tetőre,
Es tekéncz el melzze az széles tengerre,
Az szolga el méne tenger felé néze,
Semmit nem láthata azért hátra tere.

Ismeglen Szent Ilyés szolgayának monda,
Heted vttal meg ter nézél őriz oda,
Hetedször hogy nézne kis felhő támada,
Ottan az Szent Ilyés szogayának monda:

Mond

Mond meg az Királynak hog' ő fel készűlyen
Es az eső előt már haza siessen,

Azzon közben nagy szél es nagy eső léuén,
Ahab Szent Ilyéssel Iezra helyben megyen.

9
Meg izene Király Királyné, aszszonnak,
Mint lett volna dolgok az ő Papiainak,
Azzonnal izene Aszszony Szent Ilyésnek,
Isten el veszessen ha meg nem öletlek.

Szent Ilyés feltében az puztába méne,
Holot egy fenyű bokor alatt le wle,
Es az Wr Istennek ez keppen könyörge,
Elég Wram eltöm végy ki ez világbol.

Mert nagyob nem vagyok az én Atiámnál,
Ottan ő el aluék bokor árnyékiába,
Istennek angyala feyénél meg álla,
Kely fel egyél igyál Szent Ilyésnek monda.

Fel tekéntuén ottan hát feyénél láta
Hamuas pogáczt, vizet egy pohárba,
Azért éuék, iuék, meg el alut vala,
Másodszor az Angyal őtt fel kőlti vala.

Kely fel, vg mód, egyél mert nag' vtod lészén
Az Ilyés fel keluén ismeg éuék iuék,
Es az egy étellel iára negyuen napig,
Az Horeb hegyeig Istennek hegyeig.

Oda mikor iuta méne egy barlangba,
Isten hozza ióuc igyen neki szólla,
Mit csinálz itt? Ilyés feleluén ezt monda,
Erőttes Wr Isten vagyok budosásban.

B

Mert

10 Mert az Sido népek tégődet el hadtak,
Es az te oltárid mind el rontattanak,
Mind te Prophetáid meg őletettenek,
Czak én-magam vagyok halálra kerefnek.

Monda az Wr Isten nagy hamar tér hátra,
Ezzennel el bé meny Damascus városba,
Es válaz két embert ottan királyságra,
Sidofágba eggyet, az mást Siriába.

Te helyőtted penig válaz egy Prophetát,
Az hű Eliseust iámbor Iosaphat fiát,
Az Hazaël legyen Siria királya,
Es az Iehu legyen Sidofág királya.

Valaki el futand az Hazaël előtt,
Iehu meg őleti az ő háza előtt,
Es valaki futand el az Iehu előtt,
Azt az Eliseus le vágattia eggyűt.

Válaztom magamnak egéz Sidofágban,
Az hét ezör embert az egy igazságban,
Kik nem fertelmeztek báluány-imadásban,
Es nem bizakottak az ő erdemőkben.

Szent Ilyés el méne találá az mezzőn
Szántuán Eliseust az tizenkét őkrőn,
Es melőlle múluán palástual illete,
Szántását el hadgyuán az Ilyést kőuete.

Az Benhadab király Siria királya
Sok néppel készűle az Ahab királyra,
Samaria várost erőssen meg szállá,
Es az Ahab királt benne tapasztallya.

Ezzen

Ezzen Ahab király meg ijedet vala,
Egy igaz Propheta hozzáya bé iuta,
Ahab az Wr Isten ezt nekőd mondattia,
Hogy ő legyen Király nekőd meg mutattia.

Látodé ez népnek ő nagy sokaságát?
Te kezdődbe adom minden diadalmát,
Es ez mai napon te vészsz diadalmát,
Hogy te meg ismeried az te Istenődet.

Ezzen Sido Ahab király meg őrűle,
Nagy hamar készűle városbol ki méne,
Benhadab királynak indúla serege,
Benhadab futamék meg vereték népe.

Az Ahab királynak szólla az Propheta,
Bizál az Istenbe es iól gondoly reya,
Eztendő bé teluén ismeg készűly reya
Nagy ellenséggődre Banhadab Királyra.

Az Benhadab király pogán király vala,
Eő szolgai azért neki mondnak vala,
Hegyeken lakoznak Sidóknak Istenek,
Azért az hegyeken minket meg győztenek.

Készűllyen felségőd vyonnan réyaiok,
Es az szép ter mezőn mij meg viuunk vőlők,
Hidgye te felségőd őket mij meg győzzük,
Benhadab ő népét boczáta ellenők.

Az Ahab királyhoz iőue az Propheta,
Istennek szauáual ő-nékie monda,
Pogánok azt mődgyák hog csak hegyen birok,
Raytok bizoneitom hogy völgyben-is birok.

B ij Im

Im kezdőbe adom az pogán népeket,
Hogy te meg ismeried az te Istenődet,
Ahab király meg vere pogán népeket,
De meg nem őlete az ő Királyokat.

Azért az Wr Isten reya meg haraguék,
Es hogy Prophétája előtte állapék,
Leg ottan ő-tölle ilylyen szó adaték,
Kin az Ahab király inkább meg dűhődék.

Az Isten te-nékód adot győződelmet,
De meg nem őleted az négy feyedelmet,
Erőtte el vezted az tónnón feyődet,
Az ő népők helyet az tónnón népődet.

Vala az Királynak palotája mellett
Nábothnak szőlőye, kit Király keduele,
Az Nábot nem adà, Király meg busula,
Eő nagy haragiában bé méne házába.

Vtánna bé méne az Iezabel aszzony,
Nagyon vigasztallya mint királyne-aszzony,
Semit ne bánkodgyál segéllyen szent Aszzony,
En gondgyát viselem szőlő tiéd lészén.

Leuelet irata az Király neuéuel,
Es meg peczétle az Király peczétuel,
Nagy fenyen paranczol az Király neuéuel,
Ez Nabothra valo az ő nagy mergéuel.

Mihelt az leuelet tű meg oluasotok,
Ottan az Nabothra hamar keressetek
Két hamis tanúkat, őtet kőuezzétek,
Eő reyá fogiátok es bizoneiczátok:

Hogy

Hogy az nag Wr Istent ő meg káromlotta,
Az felséges Királt-es meg szidalmazta,
Az leuelet látuan vgy czelekődének,
Az szegény Nabothra mind kőuet vetének.

Az Király ezt haluán oda megyen vala,
Már szőlőt foglalni igen siet vala,
Isten Szent Ilyésnek imigyen szól vala,
Az Ahab Királynak ezt izeni vala.

El meny, vgy mond, mostan Király eleiben,
El foglalni megyen Naboth szőlőyében,
Es mondgyad ő-néki ezt az én neuőmben,
Ezt izeni nékód lám az nagy Wr Isten:

Az embert meg őlted, szőlőyét foglaltad,
De ahól ő vgrét ebeckel nyalattad,
Vgyan azzon helyen te vgrődet nyallyák,
Es az te testődet otton meg szaggattiák.

Szent Ilyés el méne Királt meg találá,
Es az beszédeket nékie meg monda,
Király Szent Ilyésnek felele ezt monda,
Meg leltélé engőm ismeg ellenfegőm?

Szent Ilyés monda meg leltelek tegődet,
Nagy sok gonozságban leltelek tegődet,
Az Isten reyád hoz nagy sok veszedelmet,
Es ő mind el vgrzi te nemzetfegődet.

Az ebek az mezőn Iezabelt meg eszik,
Tónnón testődet-is városban meg eszik,
Ha kedig az mezőn halálod történik,
Az tónnón testődet madarak meg eszik.

B iij

Ez

Ez beszédet haluán Ahab meg ijede,
Ruháját szaggattia feyét bé fődőze,
Nagy fokot bőytele, álnok szűuel iára,
Kiért az Wr Isten néki nem boczáta.

Hogy három eztendő immár el múlt vala,
Sido Ahab király hadba készül vala,
Négy száz Prophetáit bé hiuatta vala,
Tanácsot az hadra ő-tőlők kérd vala.

Hizelkeduén azok Királynak ezt mondgyák
Menyen el felségöd szerenczeyét mondgyák,
Mind négy százan ötöt oly igen biztattiák,
Es feye vezteni őtt nagyon izgattiák.

Iosaphat király Ahab királynak monda,
Ninczené valahól Isten prophetája,
Ki nekünk igazat hadról prophetálna?
Felele az Király néki imezt monda:

Vagyon egy Prophetá Isten prophetája,
Kinek az ő neue Michæas prophetá,
De igen gyűlölöm, mert iót nem mond soha,
Mindenkor csak gonozt szól az én feyőmre.

Michæas prophetát nagy hamar hiuata,
Hadi szándékára tanácsot kérd vala,
Propheta czuffoluán Királynak így szólla,
Íó szerenczéd lészén eredgy el az hadba.

Király hogy ezt halla monda Michæasnak,
Mondgy igazat nekőm az Istenre kérlek,
Michæas prophetá felele Királynak,
El az Isten, vgy mond, mayd igazat mondok:

Látom

Látom mint iuhokat népét Sidoságnak,
Hegyeken ozoluán páztor nélkül iárnak,
El, vgy mond, az Isten nincz Wrok ezzeknek,
Házokhoz emberek békéuel terienek.

Ahab király Iosaphat királynak szólla,
Lám mondám tenékd hog gonozt rám szolna,
Esmeg az Prophetá az Királynak monda,
Király halgas mostan Isten mondására:

Látam én az Istent ő székiben wluén,
Es mind az ő Szentit ő előtté áluán,
Az ő szent Angyalit ez képpen kérdezuén,
Vallyon ki őli meg, vgy mond, Ahab királt?

Hogy az hadba menyen es el veszen abba,
Ki az ővét monda, málik meg mást monda.
Am egy gonoz őrdög elő állot vala,
Istennek előtté ilyen dolgot szólla:

En őtet meg czalom el veztem az hadba,
Mikeppen lehet az, az Wr Isten monda?
Felele az őrdög, im hozza indulok,
Eő Prophetáiból hazugságot szóllok.

Monda az Wr Isten meny el czelekődgyél,
Hamis Prophetákkal az Királt hitesd el,
Hadban hogy most iáron gonoz szerenczéuel,
Holot meg wtkőzik ő ellenségeuel.

Egy hamis Prophetá mellé ő iarúla,
Kinek az ő neue Sedechias vala,
Michæas prophetát otton artzúl czapa,
Káromlo beszéddel nékie ezt monda:

Tahát

16
Tehát csak te neköd szólott az Wt Isten,
Es el hadgyot tahát engömet az Isten?
Király az Micheast ottan meg fogata,
Békóba vetete tömlőtben tartata.

Vigyétek el, vgy mond, erőssen tarczátok,
Míglen én az hadbol békéuel meg terek,
Micheas ezt halla az Királynak monda,
Ha békéuel meg téz maradgyak hazugságba.

Király meg készüle az hadba el méne,
Az hadban egy ember nijllal által löue,
Az tudóye közöt őtt által szegeze,
Eltét ez világban azzal el vegeze.

Miképpen az Isten meg mondotta vala,
Azzon helyen ebek verét nyallyák vala,
Királynak holt testét haza hozták vala,
Az Samariában el temették vala.

Az Ahab királynak mentől nagyob fia
Ki Királyá léuék Ezechias vala,
Az Atiát es anyát ő kőueti vala,
Bál Istent tizteli es imádgya vala.

Király folyosorol ám egyszer le esék,
Kiből ő halálra ottan betegedék,
Az báluány őrdőgtől ottan tudakozék,
Ha meg gyógyulása vagy hólta történnék?

Az Isten angyla szólla Szent Ilyésnek,
Eredgy eleibe király kőuetének,
Mondgyad ezt ő neki ninczené Istenök,
Hogy őrdőggel nekik iouendőt mondatnak?

Azért

Azért meg mondgyátok bátor az Királynak,
Hogy ő hadgyon békét őrdög tanácsának,
Veget vetet Isten az ő életének,
Agyából fel nem kél, ő fia halálnak.

17
Szent Ilyés el méne az kőuetnek szólla,
Az kőuet meg tere, kit Király czudála,
Es mi oka volna tölle tudakoza,
Hogy szent Ilyés dolga ő ottan meg tuda.

Azzonnal éggiyk fő szolgáyát válazta,
Es őtuen grabantiát ő melléye ada,
Az hegynek tetéyét mikor érte volna,
Szent Ilyést meg láta nékie ezt monda:

Istennek embere Király paranczollya,
Hogy ezzennel szály le es iőuel ő hozza,
Ha Isten embere vagyok Ilyés monda,
Szállyon tűz reyátok es te legénijdre.

Az tűz ráyok szálla ottan meg égének,
Es azzok mindnyaian pokolba menének.
Máfikat-is küldé meg annij legényuel,
De az-is meg ége menyből az nagy tűzzel.

Harmadikat küldé meg annij legényuel,
Ki iőue eleibe nagy könyörgéssel,
Istennek embere kérlek ne veszes el,
Im te szolgád vagyok mind az én népemmel.

Szent Ilyésnek szólla az Angyal es monda,
Már semmit ne fély te meny el velle alá,
Szent Ilyés indúla Királyhoz bé iuta,
Bátorfággal neki im ilyen szól vala:

C

Az

Az Isten azt mondgya nincz neköd Istenöd,
Kitől az ióuendót kellyene értenöd,
Hanem vagyon neköd nag báluány őrdögöd,
Azért az ágyadban meg kely haldod neköd.

Az Király meg hala, Szent Ilyés el méne,
Eliféus velle már egy vton méne,
Mely napon az Isten őtet el fel vinne,
Es forgo szél által igen meszze vinne.

Az szent Ilyés monda az Eliféusnak,
Légy vezteg ittegen mert én meszze megyek,
Eliféus monda él az nagy Wr Isten,
Tölled nem maradok, de tégöd kőuetlek.

Propheták ifiaij hozzája ióuének,
Kik Eliféusnak igyen beszéllének,
Nem tudodé hogy mà Wrad el hádgy tégöd,
Az Isten nagy meszze fel viszi te-töllöd?

Tudom vezteglyetek Eliféus monda,
Szent Ilyés esmeglen otton néki monda,
Ierichoba megyek mert Isten meg hadta,
Légy vezteg ittegen míg el megyek oda.

Monda Eliféus él az nagy Wr Isten,
Tölled nem maradok, de tégöd kőuetlek,
Es hogy Ierichoban ketten bé menének,
Ott-is az Propheták hozzájuk ióuének.

Az Eliféusnak mindnyáian szóllának,
Nem tudodé hogy mà tégöd el válaztanak,
Wradtol tenéköd el kely mà maradnod,
Eliféus monda tudom vezteglyetek.

Harmad-

Harmadszor esmeglen Ilyés néki szólla,
Légy vezteg ittegen míglen megyek oda
Az Iordán vizéhöz, Isten paranczollya,
El az nagy Wr Isten Eliféus monda,

Tölled nem maradok, de tégöd kőuetlek,
Az Iordán vizéhöz ketten el menének,
Es az Propheták is vtánnok menének,
Táuúl meg állának őtuenen valának.

Ilyés palástiaual az vizet illete,
Es az Iordán vizet válazta két felé,
Szárason mindenik azzon által kele,
Az Eliféusnak Ilyés így beszéllé:

Kéry mostan az mit akarz kérni én töllem,
Míglen én te tölled el kezdek vitetnem:
Monda Eliféus kérlek hogy én bennem
Az te nagy hatalmod mind két fele legyen.

Hogy prädikálhassak es tehessek czudát.
Az szent Ilyés monda kérél nagy dolgokat,
De erről meg tudod hog te-benned lészén,
Ha engöm látandaz hogy Isten fel viszen,
Hog ha nem látandaz tudod hog nem lészén.

Az Eliféussal ketten Ilyés megyen,
Am egy tűzes szekér eghből alá ióue,
Benne tűzes louak szent Ilyés fel mene.

Palástia le esék Eliféus kappá,
Vtánná tekénte szent Ilyést meg láta,
Nagy siralmas szóval vtánná kiálta,
Oh én édös atiám hiuek taneitóya.

C ij

Onnan

Onnan Elifus immár meg tért vala,
Az Iordán vizére mikor jutot vala,
Ilyés palástiával azt illeti vala,
Két felé nem válék, meg ijede rayta.

Monda de hól vagyon most Ilyés Istene?
Másodszor ismeglen az vizet illete,
Es két felé válék rayta által méne,
Az több Prophetákhoz otton menni kezde.

Hogy ezt táuúl láták imezt mondgyák vala,
Bizony Ilyés ennek ó hatalmát hadta,
Eleiben ióuen őtt tisztelik vala,
Ierichoban gyorsan őtet viték vala.

Az nép szólla ottan az Elifusnak,
Nómós állapattiát látod ez városnak,
De ió vize ninczen dögös földé vagyon,
Kéried az Wt Istent hogy ió vizet adgyon.

Hozzatok vy edént Elifus monda,
Somillyét vessétek azzon vy edénbe,
Az sok kút-feyőkre azzal ő ki méne,
Illyen beszédeckel beleye sot vete.

Mij Wrunk teremő Istenuk azt mondgya,
Az tú vizetőket már én töttem ióuá,
Ez beszédet monduán az viz léuék ióuá,
Ottan Elifus Bethlehembe indúla.

Váras felé az dombon hogy megyen vala,
Nagy sok apro gyermek eleibe iuta,
No fel kopaz no fel, néki mondgyák vala,
Kiket ő azzonnal igen meg átkoza.

Ottan

Ottan az hauasbol két medue ki ióue,
Negyuen két gyermeket ott mind el szaggata,
Elifus méne Carmelius hegyre,
Es Samariába onnat hátra tere.

Azért kérlek túteket hiuek kik vadtok,
Az élő Istenhöz csak raggazkodgyatok,
Báluány-imadástól irtozék szűuetők,
Minden szűkségtőkben az Isten mentsegtők.

Az hűtetlenek hogy tútőket wldoznek,
Nem czuda mert eleyőkről példát veznek,
De veszedelmekről ők nem emleköznek,
Mert az has kedueyért nagy sokat miuelnek.

Im az Isten hűtetleneket bünteti,
Es meg vtolóit gonoszúl el vezti,
Az báluányozokat mély pokolra veti,
Eőrők vigaságra hiueit fel viszi.

Gondolyák megezt Királyoks feyedelmek,
Es vtánnok valo mind az főő népek,
Kik az Isten ellen fel fegyuerkőztenek,
Hogy az Isten veget vethet oly igyőknek.

Ezör vtán őtuen es negyuen kilentzben
Az Ztarj Mihály ezt rende le versekben,
Az hiuckhöz valo nagy szeretetiben,
Es Istenben valo ió reménységében.

V E G E.

C iij

HL

AZ POGAN ANTI-

OCHVS KIRALYNAK KEGYET-

lenkődésséről az Sido országban; es az Istennek
rayta lett igaz ítéletiről es büntetéről,

Szent Írásból énekbe szór-

zöttet

2. Machab: 9.

Az Cyrus hystoriájának notájára
mondatik.Algasd meg Kereztien ezt az histo-
riát, kiből meg ismered Istennek o-
storát, az Antiochuson valo nag ha-
ragiát, halála oráyán ő boszsu-állá-Régi ő törvényben az Sido országban (fát.
Lén Istennek népe nagy háboruságban,
Mezón es városón nag sok vér-ontásban,
Az pogán nép miat nagy háboruságban.Háboruság miat meg rettentek vala,
Isten törvényében meg romlottak vala,
Eő szent templomában paráználkottak vala,
Aldozattiok nekik fertelmes nagy vala.Ez dolognak oka Antiochus vala,
Ki az pogánoknak feyedelme vala,
Az Sido országnak ellenfege vala,
Isten templomának el rontója vala.

Gondo-

Gondolatia neki nyughatatlan vala,

Az Sido népekre szándékozik vala,

Kiért az Istennél vtálatos vala,

Vduara népének ezt beszéli vala:

El-rontója léfzek az Ierusalemnek,

Ellenfege léfzek benne valo népnek,

Testőket hanyatom az földi ebeknek,

Hadgya hogy mindnyáian ehöz készűllyenek.

Sokszor szándékozik az ember gonozra,

Kiben benne éri Istennek haragia,

Azért léfzen dolgában Istennek oštora,

Kiben lelke léfzen köttelees halálra.

Mindenkor vtálta az kegyetlent Isten,

Azért Antiochust meg vere az Isten,

Mert bélij faydalmat vete reyá az Isten,

Azzal ő szándékát által állá Isten.

Vakmerő bűnősnék ily szokása vagyon,

Mentől nagyob kénban az ő teste vagyon,

Az Wt Isten ellen az ő lelke vagyon,

Minden gonozságra ő szándéka vagyon.

Antiochus király hertelen készűle,

Nagy betegségekben szekerre fel űle,

Kiből hamarlással az földre le dűle,

Kiből betegsege neki örögbűle.

Az ő gyomra, bélij fanyargani kezde,

Nagy sirást, kiáltást ő ágyában kezde,

Az sokaság közöt űuólteni kezde,

Minden felől szegény esedezni kezde.

Rettene-

Rettenetes dolog Istennek haragia,
 Ki az bűnös embert sokáig el várja,
 De ő meg nem térűen ottan meg várja,
 Az ő nagy haragiát rayta meg mutattia.

Sok nyomorútnak vala bántására,
 Aruák, özvegyeknek nyomorúságokra,
 Isten népeinek tellyes romlására,
 Meg vere az Isten ennij kiáltására.

Magát el fel vete ő s'wle székiben,
 Siuás nagy, ohaytás nagy vala szűűében,
 Rettenetes férgek termének béliiben,
 Minden felől azzok kénozzák testében.

Ki annak előtte nagy hatalmas vala,
 Eő birodalmában nagy kegyetlen vala,
 Az kegyes Istentől nagy szidalmat valla,
 Eő könyörgésére ió válazt nem halla.

Hidgyétek meg Wrak kik ez földön laktok,
 Az szegény kösségön kegyetlenek vadtok,
 Az Wr Isten előtt el nem szaladhattok,
 Minden dolgotokrol számadók tū vadtok.

Szegény nyomorútnak kik meg né halgattok,
 Tū-es az Istentől meg nem halgattattok,
 Szükségtők oráyán tū el hadgyattattok,
 Miként Antiochus nagy szégyent vallotok.

Kik nyomorútnak meg kősergettetek,
 Sok hamis ísséggel meg eméztettetek,
 Az Antiochusrol tū példát vegyetek,
 Lélekben es testben hogy el ne vesszetek.

Eőrmest

Eőrmest az Istent meg engezteli vala,
 Eő kemény ostorát mikor érzi vala,
 De az Wr Istentől el hadgyatot vala,
 Az ő könyörgése vtallatos vala.

Nagy betegség miat fetrengeni kezdé,
 Számtalan fok fereg testét enni kezdé,
 Az nagy Wr Istennek esedezni kezdé,
 Illyen könyörgést nékie szólni kezdé:

Igaz kegyes Isten az te ítéletőd,
 Szükség hogy engedgyen minden itt tenékd,
 Hozzád hasonlatos ne legyen tenékd,
 Minden hayczon feyét ez földön tenékd.

Tudom vétkeimet Istenöm előtted,
 El nem reytőzhetem sohová előtted,
 Ez mai nap Isten fogadom előtted,
 Meg iobbeitom immár az én életömet.

Férgektől, nijuektól menetz meg én testömet,
 Téreicz meg Wr Isten az én életömet,
 Tekénz meg az eghből kőserűségömet,
 Es te-hozzád való én meg térésemet.

Vállást tészek Isten az én bűneimről,
 Meg ne emleközzél az én vétkeimről,
 Fogadást tenékd tészek mind ezzeokról,
 Hogy meg emlegetlek tégödet ezzeokról.

Az te Templomodot én mind el rontattam,
 Szentísges ianaid prédára hanyattam,
 Az te népeidet mindenűt kergettem,
 Es az báluány Istent véllők imáttattam.

D Az

Az Templomot Isten én meg építettem,
Minden gazdagságául meg épíleitem,
Valamit el vettem mind hátra adatom,
Czak legyen előttöd nyomos én életem.

Az te népeidet kit regen váltam,
Minden népek között már ki választatom,
Te neuódben Isten őket meg áldatom,
Eőrók békefőget vőllők kiáltatom.

En ki pogán voltam te-ellened voltam,
Ne nézzed W Isten régenten mi voltam.
Ez mai nap nekőd magamat meg adtam,
Kőrnnyűl-metélkődést te-nekőd fogattam.

Ha én életőmet Isten meg tőreited,
Nagy fok országokba budosok őróttőd,
Minden fáratfőgot fel vőszek őróttőd,
Az te tőruényődben iárok te előttőd.

Mindenűt hirdetem az te hatalmadat,
Főldi népek kőzöt te méltosfőgodat,
Az bűn ellen valo kemény őstorodat,
Emberekhőz valo irgalmasfőgodat.

Nem lén Antiochus Istennek kedűében,
Meg nem halgattaték ő kőnyőrgésűben,
Tudgya vala Isten mi volna őzűűében,
Nagy kegyetlen vala szegény ő életűben.

Nagy őzőrnnyű halállal fėrgek meg emézték,
Teste maradėkiát neki el temeték,
Eőrók kārhozatra az ő lelkét veték,
Az ő nagy bűnei oly nagy tőrbe eyték.

Például

Például tű-néktők rolla emlekőzőm,
Idűősfőgtők mellė énekbe őzőrzőttem,
Antiochus királt előttőkbe vetem,
Istennnek őstorát hogy rayta értőttem.

Oh mely bolondság az Isten ellen élnűnk,
Ez hamis világban bātorfőggal élnűnk,
Minden gazdagságbol nekűnk ki kel meűnűnk,
Az igaz Birőnak eleibe iutnunk.

Sokan békefőgben őirűán kőnyőrőgnek,
Fogadást Istennnek nagy erőfőn teznnek,
Isten őrszágáról ők nem emlekőznek,
Mert meg gyogyultanak azzon esedeznek.

Keresd meg az Istent addig mīg éppen vag,
Nem czak akor mikor már halálodon vagy,
Penitentiára elég ember nem vagy,
Czak az W Istennek ackor markában vagy.

Péllda legyen néktők az ő kārhozattia,
Vtolso oráyán valo fogadása,
Az igaz Istentől meg nem halgatása,
Mind őrőcké valo ő nagy kén-vallása.

Kely immár mījnekűnk korosként vigyáz-
Gyakorlatosfőggal bűneinkről őirnunk, (nunk,
Az kegyelmes Istent békefőgre hijnunk,
Halálunk oráyán ne hadgyon el veznűnk.

Az W Istenhőz őzűntelen raggazkogynunk,
Eő szent igeyétűl életűnkben fűgiűnk,
Akarattia szerint mindnyáian el iáriunk,
Ellensőgűnk ellen ő lėszen őltalmunk.

D ij Az

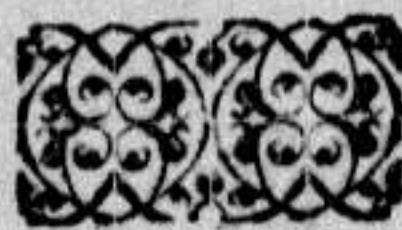
Az Atia Wr Isten fel magasztaltassék,
Tóllunk bűnösektől ez nap tiszteltessék,
Az szent Angyalokkal egygyűt diczirtessék,
Nékünk menyországban minden jó adassék.

Az fiu Wr Isten minket meg halgasson,
Iduósságnak után minket igazgasson,
Ellenségnök ellen minket takargasson,
Az Atia Istennel ő szőmbe iuttasson.

Szent Lélek Wr Isten vigasztaly meg minket,
Fagadgyad tőn-magad mij bűnös lelkűnket,
Táuoztasd el tóllunk az mij bűneinket,
Ad meg menyországban az mij örömműnket.

Ez Eneket ízörze Szombat városában
Szegény Frater Gáspár egy gondolattiában.
Az halálrol valo egy gondolattiában,
Ezör eztendőben őt ízáz es hatuanban.

V E G E.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

SZTÁRAI MIHÁLY

HISTORIA AZ SIDO
AHAB KIRALYNAK
BALVANYOZÁSAROL

DEBRECEN, E.N., NY.N. 14 lev.

SzK 1. 335.

Lh.: MTAK - RM 1. 4° 280.

FINIS

VICE